

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
DR. FRANCISZY LAJOS.
Társzerkesztő:
DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szög 4 kor., minden további szó 4 fl

A birói függetlenségért.

Nyitra, nov. 2.

Az Országos Birói és Ügyészi Egyesületnek f. évi október hó 8-án Pozsonyban tartott közgyűlésén az egész ország birói és ügyészi kara szót emelt a birói függetlenség érdekében, melyet a perrendtartásról szóló 1911: I. t. c. életbeléptetése iránt a képviselőházhoz benyújtott törvényjavaslat, 78. és 79. §§-ai komolyan veszélyeztetnek.

Az említett javaslat idézett szakaszaiban ugyanis az igazságügyi kormány ideiglenes felhatalmazást kér a törvényhozástól arra, hogy az első folyamodású bíróságoknál működő ítélő bírakat az új peres eljárás feladatainak érdekében áthelyezhesse, esetleg úgy őket mint a kir. ítélőtáblánál és a kir. Cúriánál alkalmazott bírakat azon a címen nyugdíjaztathassa, hogy azok a polgári perrendtartás életbeléptetésével reájok váró nagyobb feladatok megoldására nem alkalmasak.

Gyökerében támadják meg ezek a javasolt intézkedések a birói függetlenséget, melynek két biztosítéka van. Az egyik a birói karnak olyan

anyagi helyzete, a mely ennek a karnak állásához illő, társadalmi igényeihez mért ellátást biztosít; a másik pedig a kar tagjainak elmozdíthatatlansága, mely magában foglalja azt, hogy a birót akarata ellenére áthelyezni, vagy a törvényes korhatár elérése előtt nyugdíjazni nem lehet, kivéve természetesen a törvényben megállapított eseteket, melyek azonban az elmozdíthatatlanság nagy elvét nem döntenek meg, sőt inkább biztosítják annak erősebb érvényesülését.

A birói függetlenségnek első feltétele, az anyagi gondtalanság nálunk nincs meg teljes mértékben, ámbar az újabb időben sok történt ezen a téren a viszonyok javítására. Azért a pozsonyi közgyűlés újra magáévá tette mindazt, a mit a birói kar eddig a birói és ügyészi javadalmasításnak megfelelő javítása céljából a kormányhoz és a törvényhozáshoz felterjesztett, jelesen megújította a külön *birói és ügyészi státus* megalkotására vonatkozó kérelmét, mely kérelemnek a teljesítése, feltétlenül biztosítaná a bíró anyagi függetlenségét.

A birói függetlenségnek másik alapfeltétele, az elmozdíthatatlanság eléggé jól van biztosítva törvényeink-

ben, de a jelenlegi kormányunk úgy látszik nem értékes ez a nagy erkölcsi biztosíték, mert nagyon kevésbe vette azt, midőn annak megbolygatására kísérletet tett.

Becsületére válik a birói karnak, hogy mint egy ember szállt sikra függetlenségének érdekében. Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület nevében *Grecksák* Károly kir. kúriai bíró, az egyesület elnöke terjedelmes Memorandumot nyújtott be a képviselőházhoz és az igazságügyminiszterhez, melyben az egyesület azt kéri, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1911: I. t. c. életbeléptetése iránt a képviselőházhoz benyújtott törvényjavaslat 78. és 79. §§-ai egyszerűen hagyassanak ki a javaslatból.

Rámutat a Memorandum arra, hogy az új polgári perrendtartás nem szab meg olyan feladatokat az igazságszolgáltatás terén, melyeknek nagysága a jelenleg működő bírók erejét meghaladná. Hiszen az új perrendtartás csak kiterjeszti a rendes perekre azt az eljárást, mely a sommás perekben, már 18 év óta alkalmazták. Ha tehát a sommás eljárásról szóló 1893: XVII. t. c. átmehetett a gyakorlatba a nélkül, hogy a feladat

„A NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRGÁJA.

A dicsőség szárnyain.

Irtta: Osapky Sándor.

Hosszú, nyomasztó álom után verőfényes szép napra ébredt Torma Vendel, a köligeti hős. A nap már jó magasan járt, de Vendelt annyira elesigázta a tegnapi kaland, hogy délig sem ébredt volna fel, ha az éhség fel nem zavarja. Hirtelen felöltözött s megreggelizett. Reggelije után riasztó felfedezést tett: erszényében már csak 2 dollár volt. Ha azt is elkölte, éhen halhat. Rokonai a táviratokat, melyekben öngyilkosságát helyezte kilátásba, válasz nélkül hagyták.

Sorra járta az összes üzleteket, gyárakat, de mindenütt elutasították. Már-már a konzulátushoz akart menekülni, midőn egy üzlet mellett elhaladva egy felírás tűnt a szemébe: „Itt kifogástalan gentlemanek kerestetnek”. Néhány pillanat múlva Torma már az üzletvezető előtt állt. Mr. Hopkins, egy alacsony-termetű, éles tekintetű yankee néhány futó pillantással végignézte a jövevényt s anélkül, hogy bemutatkozására reflektált volna, egy potrohós némethez utasította, aki elvezette

Tormát az üzlet emeleti részébe, melyben a férfiruha-raktár volt. A német a folyosószerű helyiség végére vezette Tormát, miközben megadta neki a szükséges felvilágosítást:

— Öltözködjék fel a mister, azután jelentkezék Hopkins úrnál. Az öltözködéstől függ az ön felvétele. Az öltözetek, nyakkendők, gallérok közt szabadon válogathat. Ruháit hagyja a fiülkében s az ajtót zárja le.

Torma csak most vette észre a sok fiülkét, melyek a falak mentén húzódtak végig. A német távoztával szemügyre vette a ruhákat s csakhamar kiválasztott magának egy finom szabású, világos öltözetet. Már javában öltözködött, mikor a jobboldali szomszéd fiülkéből velőtrázó segélykiáltás hallatszott.

— Mi baj, öreg!? — kiáltotta valaki a másik oldalról, de válasz nem jött. Torma rosszat sejtve kirohant fiülkéjéből s a nyitott ajtóhoz sietett. Benn egy kövér ember ült, eszímája félig le volt húzva lábáról, homlokáról az izzadság gyöngyözött le. Az öreg esdő hangon szólt:

— Segítség, uram, egy sorsüldözött beteg embernek! Lord Cawdor üdvözlí önt s kéri, segítsen lehúzni lábálimet, melyet makaes

köszvényem miatt magam lehúzni képtelen vagyok.

Vendel, megilletődve a lordnak tisztos szakállától, eleget tett a különös kívánságnak. A beteg lehuzatta másik eszímáját is, miközben keservesen nyöszörgött. Mikor Vendel ezzel is elkészült, már a háta mögött állt egy jól öltözött, nyalka fiatalember.

— Fiam, Róbert, — szólt elhaló hangon lord Cawdor, letörölve izzadt homlokát, — hozz vizet, rosszul érzem magam.

Az ifjú szeretetreméltóan mosolygott apjára és sietve eltávozott. Vendel pedig visszavért öltözőszobájába s rövid idő múlva fényesen kiöltözve lépett mr. Hopkins elé. A yankee első pillanatra el volt ragadtatva Torma megjelenésétől. Megnézegette minden oldalról, végigsétáltatta a hosszú üzleti helyiségen s végül melegen megrázta kezét:

— Bravo, uram, ön a mi emberünk. Valóban igazi művésze az öltözködésnek s nekünk ily emberre van szükségünk. Ön fel van véve! Szívesen venném, ha holnap reggel megkezdéné hivatalát.

Torma megkönnyebbülten sietett vissza az emeletre. Öltözködés közben megdöbbenve tapasztalta, hogy nagyapjától örökölt arany-

súlya a bírák erejét meghaladta volna, miért kellene a nehézségeket most a polgári perrendtartás életbeléptetésénél olyan nagyoknak képzelnünk, hogy azoknak legyőzése csak rendkívüli intézkedések, egyes bírák áthelyezése, vagy nyugdíjaztatása által válnék lehetségessé? Miért kellene tehát egy ilyen képzelni, de valójában alappal nem bíró nehézség miatt alkotmányunk egyik biztosítékát, a bírói elmozdithatatatlanságot megingatni?

Az sem állhat meg a tervezett kivételes intézkedések indító oka gyanánt, hogy az új polgári perrendtartás folytán a járásbírók ügyköre kibővül s ehhez képest szükségessé válik ezeknek a bíróságoknak megfelelő új erővel való ellátása. — Kérdéses, vajjon ez a helyzet tényleg bekövetkezik-e, de ha bekövetkeznék, lehet a bajon segíteni létszámszaporítással és rendes pályázat útján s ha ez célhoz nem vezetne, mi sem áll útjában annak, hogy ez a nehézség állások átrendszeresítése által elhárítható, a mint az eddigelé is nagy ügyforgalom eseteiben megtörtént.

A bírói függetlenségnek hazánkban — mondja a memorandum — ez idő szerint egyetlen biztosítéka az, melyet a javaslat felfüggeszt. Az érvényben levő kinevezési rendszer a bírói elmozdithatatatlanságát amúgy is a *kormány hatalmi körebe utalja*, a bírák javadalmazásának elégtelensége mellett az anyagi függetlenségről amúgy sem lehet szó, nincs tehát semmi más, a mi a bírói ítéletnek függetlenségét biztosíthatná, mint a bírónak az elmozdithatatatlansága és áthelyezhetetlensége.

Bármilyen nagy nálunk az a befolyás, melyet a kormány az ő többségi pártja révén a parlamentre gyakorol, mégis biztosra vehetjük, hogy

az egész bírói és ügyészi karnak ez a hatalmas felszólalása a tervbe vett sérelmes intézkedések ellen, nem lesz eredménytelen. Egy ilyen számra és súlyra egyaránt tekintélyes testület szavát nem veheti semmibe a törvényhozás és még kevésbé a kormány.

A bírói kar ezzel a fellépésével szép lapot fűzött alkotmánytörténetünknek ékes írású fólíansaihoz.

Kongregációk az állami középiskolákban. Azoknak, akik a hitfelekezeti középiskolák fentartása és fejlesztéseért küzdenek, bár nem éppen örvendetes, sőt inkább sajnálatos, de egyébként igen nyilvánvaló módon adott igazat gróf Zichy János kultusz-miniszter, aki a pénzügyi bizottságnak október hó 31-én tartott ülésében kijelentette, hogy intézkedett aziránt, hogy az állami középiskolákban a kongregációk gyűléseit ne tartassanak.

A miniszter azzal indokolja ezt az intézkedést, hogy ő a felekezetieskedést az állami középiskolákból kiküszöbölendőnek tartja.

A miniszter eljárását csak akkor lehetne helyesnek tartani, ha a kongregációi gyűlések és a felekezetieskedés egy fogalom alá volna vonható. De ez a két fogalom nagyon távol esik egymástól. Felekezetieskedés alatt mindenütt a világon azt értik, hogy valamely felekezet olyan vallási és hitéleti törekvéseket fejt ki és mozdít elő, amelyek más felekezetek vallási meggyőződését és jogos érdekeit sértik. Minden olyan társulás ennél fogva, melynek céljai között, vagy tevékenysége körében szerepet játszik a más felekezetek elleni izgatás, mások vallásos meggyőződésének ócsárlása, gúnyolása, a más felekezethez tartozók hitéletének bárminő akadályozása: határozott felekezetieskedés, melyet nemcsak az állami, hanem a felekezeti iskolákban sem, általában a politikai, társadalmi és kulturális élet egyetlen egy szervezetében sem volna szabad megtűnni.

Mikor ilykép a miniszter a felekezetieskedés kiküszöbölésének ürügye alatt betiltja a középiskolákban a kongregációk üléseit, akkor ezeket az üléseket a felekezetieskedés fogalma alá sorozza és feltételezi, hogy ezek az ülések a katolikus hitéletnek olyan megnyilvánulásai, melyek sérelmesek más feleke-

zetekhez tartozó tanulók vallásos érzésére, hitbeli meggyőződésére, hitéleti gyakorlatára.

A kongregációi üléseknek ezt a jellegét és célzatát azonban nem elég csak feltételezni, hanem azt be is kellene bizonyítani. Konkrét eseteket óhajtanánk látni, amelyekből kitűnének, hogy a kongregációk ülésein a felekezetieskedés tüzeit szítják.

Az igazságos eljárás különben azt követelné meg, hogy ha volnának is konkrét esetek, melyekből a felekezetieskedés ténye nyilvánvalóan kitűnik, ezek az esetek úgy intéztesse el, ahogyan felmerültek, vagyis az ő konkrét természetük szerint. Ott, ahol a kongregáció a felekezetieskedés visszaélését üzte, tiltassanak be az ülései. sőt tovább meggyűnk és azt mondjuk, tiltassék be maga a kongregáció. De hogy egyes esetek miatt — hangsúlyozzuk, hogy ilyen eseteket eddig senki sem tudott felmutatni — a kongregáció egész szervezetét megtorló intézkedéssel sújtsák, vagy működése elé akadályokat gördítsenek, tagjainak gyülekezeteit az iskolák falai közül száműzzék, ez jogtalan eljárás és pedagógiai hiba.

Az állami iskolákhoz a katolikus polgárok is hozzájárulnak az ő pénzükkkel, nálunk Magyarországon 60%-os részben, kétségtelen joguk van tehát ahhoz, hogy gyermekeik attól az állami iskolától megkapják azt a vallás-erkölcsi támogatást, melyet nekik egyházuk nyújtani tud és akar is. Az egyház pedig a katolikus tanuló ifjak vallás-erkölcsi életét a kongregációk által hathatósan támogatja, a kormánynak ennél fogva nincs joga ahhoz, hogy ebben a támogatásban az egyházat akadályozza. Ellenkezőleg, kötelessége az egyházzal ezen a téren közreműködni.

Pedagógiai hiba is a kormány eljárása, mert a kongregációk a hitéleti bensőség előmozdítására szervezett intézmények, tehát eszményi célokat szolgálnak, az eszmények kultuszát pedig nem szabad az iskolának gátolni, hanem inkább annak ápolására kell törekednie.

Ime az állami középiskolák még egy gróf Zichy Jánosnak a minisztersége alatt sem bizonyulnak alkalmas közegeknek a vallás-erkölcsi nevelés érdekeinek biztosítására s ez az egy körülmény is igazolja mindazokat a küzdelmeket, melyeket a felekezeti iskolák fentartása és fejlesztéseért folytatnak mindazok a tényezők, akik a vallásos nevelést nem címszerű programpontra, hanem eleven valóságnak óhajtják tekinteni.

őrája hiányzik. Fellármázta a házat s Hopkins úr egész személyzetét mozgósította, hogy az elveszett ereklyét felkutassák, de a keresés eredménytelen maradt. A szolga, aki akkor érkezett Vendel ajtaja elé, mikor ez Hopkins-hoz indult, égre-földre esküdözött, hogy Torma ajtajától el sem mozdult, míg a gentleman vissza nem jött, az ékszernek tehát előbb kellett elvesznie. A beteg lord nyomban Torma után távozott, fiának vállaira támaszkodva s távoztakor egy dollárt adott a szolgának, miközben könnyezve mondá:

— Őrizze e nemes férfiú kabinját, hogy a rossz emberek kárt ne tegyenek benne. Megérdemli a jó lélek, mert előzékeny volt egy szegény, beteg aggyastyán iránt.

A „dollár” emlegetésére Tormát sötét sejtelmek szállták meg; ideges sietséggel keresni kezdte zsebeiben a pénztárcáját, de hasztalan. Az őrtálló szolga találta meg a szék alatt. A tárcza ki volt nyitva, a pénz hiányzott belőle. A fiatal még az aprópénzt is kiszedte belőle. Mr. Hopkins egy gyűrű ellenében némi előleget adott a kárvalottnak, aki bosszúsan távozott. Később megtudta Torma, hogy a két szélhámost szintén a hirdetés csábította ide, de nem váltak be, mert a fiatal igen ha-

nyagul öltözködött, az öreg pedig éktelenül köpködött, míg a mister a megjelenésüket vizsgálta. Az üzleti személyzet egyik tagja határozottan emlékezett arra, hogy a „fiam Róbert” lejövén az üzlethelyiségbe kezét szorított az egyik vevővel, aki nyomban távozott.

Másnap reggel Vendel pontban a jelzett időben jelentkezett Hopkinsnál. A yankee egy vaskos könyvet húzott elő, abba bejegyezte Vendel személyi adatait, jelezvén egyúttal, hogy heti 10 dollár a fizetése, mely azonban, ha beválik, nemsokára emelkedni fog. Épen elkészült, mikor egy választékosan öltözött, kecskeszakállas férfiú állott a mister elé.

— Bemutatom önnek titkáromat, Drumond marquis urat, aki önt üzletünk titkaiba beavatja. Marquis úr, bemutatom önnek Köliget grófját s ajánlom szíves barátságába.

Kezet fogtak s Torma szerényen megjegyezte:

— Uram, ön téved, én nem vagyok gróf.

— Eh, hagyjuk el az efféle részletkérdéseket! Hisz akkor sohasem tudnánk önrel üzleteket csinálni! Ön máttól fogva Köligethy gróf. Üzletünk érdeke ezt kívánja.

A marquis karonfogta főúri barátját és sértaútra indult vele a városba. Csak most

tudta meg a gróf, milyen nagy szerencse érte. Mr. Hopkins üzlete világcég volt, mely szinte korlátlanul uralta két világrész férfi- és női divatát. Személyzetéből egész kis hadsereg telt volna ki s ebben a marquis és a gróf képviselték a vezérkart. A személyzet hivatása abban merült ki, hogy az utcán s minden nyilvános helyen magukra vonták a közönség figyelmét s híveket és egyben vevőket szereztek a cég legújabb divattalalmányai számára. Ugyanez volt a feladata a marquisnak és a grófnak is, akiknek feladata volt még az is, hogy folyton új divatokat eszeljenek ki, amiben az volt a fő szempont, hogy a régi ruhát sohasem lehessen az ujnak mintájára átalakítani. A grófnak kezdett nem tetszeni e hivatás s fitymáló szavakkal kísérte a marquis magyarázatait.

— Csodálom, — felelte amaz, — hogy ön kiesinyli hivatásunkat. Gondolja el: mi Newyork utcáin sétálunk magunk tervezte kabátban, nadrágban s egy hét mulva az ó- és újvilág minden gavallérja utánozza izlésünket. Nézze ön e mellényt. Nemde, szokatlan színek? Ha akarom, egy hét mulva ezt fogja legszebbnek tartani a világ. A mi üzletünk biztos alapokon áll, mert mi az emberi hiuságból élünk.

Az állam a földművelésért.

Elismeréssel kell megállapítani, hogy az 1912. évi költségvetési előirányzatban a múlt évi költségvetéshez képest fokozottabb gondoskodás történt a földművelés érdekében. A mi egészen természetes. Gróf Serényi Béla kiadta a jelszót: „Többet kell termelni”. Ennek a jelszónak az anyagi terhét egyelőre csakis az állam viselheti. A több termelést gondos tervekkel lehet előkészíteni. Ebben a tökeszegény országban, a hol irigy szemmel néznek minden fillért, a mi a földművelés előmozdítására van előirányozva, a hol milliók jutnak egy nagyon távolban valósítható célra, a magyar ipar mesterséges fejlesztésére, a hol a törvénykönyv hosszú időközön keresztül csak a mozgó tőkét védelmezte, de körül nem bástyázta az első nemzeti ipart, a földművelést, ott az állam segítő kezére van szükség akkor, mikor a nemzeti vagyonosodásnak azt a jelszót tűzik ki, hogy ha boldogulni akar, akkor többet kell termelnie.

Semmi áldozatot nem lehet feleslegesnek mondani, a mely arra szolgál, hogy a gazda boldogulása elősegítessék. Mert ha a gazda boldogul, boldogul az iparos, boldogul a kereskedő, de józan gazdasági felfogással el nem képzelhető, hogy ebben az országban az ipar és kereskedelem legyenek azok a nemzeti kereseti források, a melyek a mezőgazdaság megelőzésével mintegy mesterségesen kifejlesztessenek és ezek mögött elhanyagoltassék a földművelés.

Miután a célravezető állami pénzügyi politikának nem lehetnek ezzel ellenkező kiindulási pontjai, sem végső célzati, nagyon helyes volt, hogy a földművelésügyi miniszter minden erejének a megfeszítésével kiküzdötte tárcájának megfelelő magasabb dotációját. Mert meg fog térülni az az egy millió, a melyet mint többletet az állattenyésztésre, a tejgazdaságra küzdött ki. Így igen hasznos beruházás a 300,000 koronás többlet a tenyésztőállatok díjazására, ha ma nem is, de pár esztendő múlva az egész ország dus kamatát élvezni annak a 200,000 koronának, a mennyivel több jutott a közlegelők létesítésére. A borértékesítés szervezésére nyújtott 200,000 koronás többlet bölcs gondoskodásnak egy jelentékeny része arra, hogy a felújítással és telepítéssel nagy kockázatot vállalt magyar szőlősgazdák valamikor számadásukat megtalálják.

A mi hatalmunk az egész világra szóló, örök és megdönthetetlen. Aki velünk szemben megtagadja az engedelmisséget, kicsinylés és gúny a jutalma. Ami ma szép és új, holnap ocsmány és ócska. S ez mind a mi akaratunkon múlik. Mi vagyunk a világ urai s ez önnek kevés?

A gróf megnyugodott s feltette magában, hogy hivatalos ügykörét alaposabban fogja tanulmányozni. Ebben mr. Hopkins parancsa folytán a marquis járt a kezére. A komoly törekvést mindjárt az első héten egy szenzációs újdonság koszorúzta meg: a gróf vörös nadrágszoknyában jelent meg a színházban. Felső testét fekete kabát borította, melynek hátul földig érő nyulványa volt s zöld mellényét koralakú sárga foltok ékesítették. A közönség nőt sejtett a különös öltözet viselőjében s nagyon vegyes érzelmekkel fogadta. A lelkesedés azonban mindjárt általános lett, mihelyt kitudódott, hogy a kérdéses személyiség — férfi. A gróf felhasználva a kedvező hangulatot, felvonás közben egy székről beszédet mondott a közönséghez, s jogokat követelt a jogaitól megfosztott férfinem részére, mely már az engedékenységben odáig ment, hogy még a nagrágot is a gyengébb nemnek akarná átengedni. Ő, mint a férfiúi jogok bátor szószólója tiltakozik

Mindezek a tételek csak a kezdet kezdetének tekintendők, ma még nem tudunk elérkezni a nagy eszközök politikájáig. A kellő elismeréssel honorált egy millió az állattenyésztés emelésére, minő esekély kis összeg Ausztria hét milliójához képest, a mit ez a velünk veszekedő állam a huskérdés első fázisában azonnal mozgósított, mint védelmi és támadó hadiköltséget. A magyar gazdaságszociológusok azonnal észrevette, hogy a perfid szerződés fél alázatos, de mindig lojális ellenfelének minő meglepetést készít, kért, könyörgött, de megmaradt az a természetellenes állapot, hogy Ausztria még mindig legalább ötszörösen magasabb állami segítséggel tudja fejleszteni állattenyésztését, mint mi, a hol ennek a nemzeti kereseti ágának minden feltétele jobban van meg, mint a Lajtán túl.

És mi várunk, várunk, a versenyt nem vesszük fel annak a rideg parancsa szerint. Mert a költségvetést nem a szakminiszter csinálja, az csak javasol, hanem a döntő szó a pénzügyminiszternél van, a ki tud bilancokat teremteni állami jövedékek felesigálásával. az adóhozadékok kihasználásával, de ahhoz nincs érzéke, hogy egy hosszabb időre átgondolt, éveken keresztül minden külső máz nélkül való pénzügyi politikával igazi beruházási pénzügyi tervet adjon ennek az országnak.

Ilyen szűkkeblű pénzügyi politika jegyében kétszeres elismerés illeti meg gr. Serényi Béla földművelésügyi minisztert, hogy küzdelmének sikerült a gazdasági egyesületek dotációjára szánt támogatást kétszáz ezer koronával felemeltetni. Ezzel mindössze 350,000 korona áll évente a gazdasági egyesületek támogatására, sokkal jelentékenyebb összeg, mint a mennyit eddig erre a célra felhasználtak, de ez még mindig nem áll arányban azzal a sokoldalú és támogatásra szoruló komoly munkával, a melyet ezek az egyesületek — a mezőgazdasági érdekképviselő pótfuncionáriusai — a magyar mezőgazdaság és a magyar nép javára fejtenek.

Felállítva a költségvetési előirányzatnak a magyar mezőgazdaságot illető mérlegét, megelégedéssel lehet megállapítani, hogy ebben igenis jelentékeny gondoskodások történtek ennek az első nemzeti érdekeknek a javára. De a mi történt, az még mindig csak kezdet, a mit megkorlátoz a pénzügyminiszter. Csofálatosképpen az állami igazgatásnak az az organuma, a kinek első sorban kellene észre-

vennie, hogy az államháztartás mérlegének egyensúlya tulajdonképpen attól függ, hogy milyen egyensúlyban van a gazda, az ország első teherviselője és az ország első fizető médiuma.

Ujdonságok.

A XI. katolikus nagygyűlés.

Az 1911. évi nov. 12—14-ig Budapestent tartandó XI. katolikus nagygyűlés elnöki megnyitóját *Majláth György* gróf belső titkos tanácsos fogja mondani. Az egyes szakosztályok elnökei az Országos Kath. Szövetség felkérésére a következők lesznek: I. Hitbuzgalmi és karitatív szakosztály: *Balás Lajos* rosznyói püspök és *Zsembery István* dr. a szövetség ügyvivő alelnöke, II. Közművelődési szakosztály: *Várady L. Arpád* dr. győri püspök és *Concha Győző* dr. udv. tanácsos, egyetemi tanár. III. Szociális szakosztály: *Glattfelder Gyula* dr. esanádi püspök és *Zlinszky János* dr. a szövetség alelnöke.

Missió Nyitrán. A nyitravárosi mindkét plebánia hívei számára f. hó 12-én kezdődő és 8 napra tervezett missió fog tartatni, két jézustársasági és három Szt. Ferencendi atyának vezetése alatt.

A hitélet mélyítése és fejlesztésének ezt a kiváló eszközt a külföldön régen ismerik és nagy haszonnal alkalmazzák. Hazánkban mintegy 30 év óta divik a lelkipáztorkodási tevékenységnek ez az ága, melyet a nép és a művelt közönség is mindenütt megkedvelt. Nyitrán most először tartatik missió, melyet az alsóvárosi esperes plebános buzgó gondoskodása szerzett meg a híveknek. Nem kételkedünk, hogy a város kath. közönsége örömmel ragadja meg és használja ki a hitéleti oktatásnak, az erkölcsi megtisztulásnak és a lelki épülésnek ezt a kedvező alkalmát. A missió napirendjét a következőkben adjuk:

Kezdeté az *irgalmas nővérek* zárdatemplomában november 12-én este 5 és fél órákor. A plebános bemutatja a missionárius atyákat és a Szt. Lélek segítségül hívásával a missiót megnyitja. Erre a missió vezetője elmondja az első beszédet, melyet áldás követ. A következő 8 napon: Naponként reggel 8 órákor szentbeszéd, utánna kis mise. Naponként este 6 órákor szentbeszéd, utánna áldás. Közben délután 2—3 óra között külön oktatás az ifjúság és felnőttek számára, a melyre a missió vezetője a híveket koruk és nemük szerint a szószékről fogja meghívni. Minden más, a missióra vonatkozó utasítást a legapróbb részletekig a templomban fogják hallani a hívek!

A tót ajku hívek számára a missió ugyan-
csak november 12-én (vasárnap) este 6 órákor nyílik meg az *alsóvárosi plebánia templomban*. A napirend ugyanaz, ami a magyar missiónál!

a jogtalan foglalás ellen s jogot követel a férfi-nadrágszoknya részére.

Másnap a newyorki lapok vezércikkeket irtak a nagy reformerről s a riporterek életrajzi adatokért ostromolták. Mr. Hopkins üzleteiben mindjárt az első napon ezer nadrágszoknya fogyott el. Torma carrierje ezzel meg volt alapítva: ezentúl ő szabta meg a járandóságát, Hopkins úr szerződéssel kínálta meg s egy újságíró előtt kijelentette, hogy a nemes gróftól még sokat várhat a világ. Neve forgalomba jött a legelőkelőbb társaságokban s az amerikai lapok egy része sopánkodva emlegette, hogy az emberiség nagyjai közé megint csak egy európeér került be. Az utcán ünnepszámba ment a megjelenése s hire eljutott az európai városokba is.

Egy hónap múlva jelentékeny változás történt a gróf életében: a mister kísérei és ovagi minőségben a női osztály rendelkezésére bocsátotta őt. A grófnak egy magas természetű, erőteljes hölgy jutott, aki az üzleti élet határain belül mint „feleség” szerepelt. „Malmaison marquise” a tapasztalt némbér éles szemével rögtön észrevette, hogy Vendel a gyors diadalokhoz van hozzászokva s hiúsága kívánta, hogy partnerét minél erősebben ma-

gához láncolja. Azért rideg méltósággal viseltetett vele szemben, s nem eredménytelenül, mert a gróf egész komolyan kezdett neki udvarolni. A büszke férfiú rövid két héten belül lángoló szerelmessé vedlett s kezdte unalmasnak találni a magános életet. Pénze volt már jócskán, új életet kezdhetett belőle. A hölgy titokzatossága még jobban vonzotta s hasztalan járt utána, nem volt ember, aki képes lett volna bizonyosat mondani felőle. Az üzletben sem tudtak róla mást, mint hogy polgári néven Mrs. Smithnek hívják s hogy európai bevándorlott. A gróf egy félévi állhatatos udvarlás után kérőnek lépett fel s a marquise aléltan suttozta, karjai közt pihenne, a boldogító igent. Vendel rögtön megtette intézkedéseit az európai körúthoz, melyet feleségével akart megtenni az esküvő után. Az előképeny mister kéthónapi szabadságot adott neki ez alkalomra. Néhány nappal az esküvő előtt a boldog vőlegény egy drágakövekkel kirakott karperecet adott menyasszonyának. Emeg pedig megindultan rebegte:

— Köszönöm, nemes gróf s engedje meg, hogy gyengéd figyelmét viszonzom. Amit én adok, nem oly becses, mint az ön ajándéka, de nekem drágább az Indiák minden kincsé-

Báró Barkóczy Sándor üdvözlése. A nyitrai kath. kör választmánya f. hó 2-án *Jeszenszky* Alajos prelátnak, a kör elnökének elnöklése alatt ülést tartott, melyen egyhangulag tiltakozott az *Országos Középiskolai Tanáregyesületnek* a hitvallásos középiskolákra és a katolikus tanároknak vonatkozó sérelmes határozatai ellen s egyúttal elhatározta, hogy báró *Barkóczy* Sándor miniszteri tanácsost, aki a szabadkőműves szellemű támadások központjában áll, meleg rokonérzéssel üdvözlí.

Ebből kifolyólag a nyitrai kath. kör a következő üdvözlő táviratot küldte báró *Barkóczy* Sándornak:

Méltóságos báró *Barkóczy* Sándor
Budapest

Tiszteletteljes szeretettel köszöntjük Méltóságodat. Erősek bár az igaztalan támadások, de bátorítsa az a tudat, hogy hazánk keresztény társadalmának legjobbjai rokon-szerveznek és imádkoznak nemes ideáljai győzelméért.

A nyitrai kath. kör.

Kinevezések. A pénzügyminiszter *Kántor* Gyula budapesti pénzügyőri szemlést a nagysurányi, *Glasz* Ferenc galgóczi pénzügyőri felügyelőt a szerencsi cukorgyártelepre ideiglenes minőségben cukorgyári ellenőrré nevezte ki.

A pénzügyminiszter *János* Lajos budapesti lakost az érsekújvári adóhivatalhoz ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakornokká kinevezte.

A Katolikus Kör köszönete. A nyitrai katolikus kör, f. hó 2-án tartott választmányi ülésében mély hálával emlékezett meg gróf *Batthyány* Vilmos dr. nyitrai püspök azon nagylelkűségéről, melylyel a kör helyiségének évi bérösszegéből 1200 koronát elengedni kegyeskedett. Egyúttal felkérte a választmány a kör elnökét *Jeszenszky* Alajos prelátnak, hogy *Simonffy* Gyula alelnök és dr. *Fabuss* Béla igazgató kíséretében a főpásztornál, legközelebbi nyitrai látogatása alkalmával, vagyis f. hó 7-én tisztelegjen s a kör háláját és köszönetét tolmácsolja.

Kinevezések a hittudományi karon. A király dr. *Breznay* Béla, dr. *Kanyarszky* György, dr. *Székely* István, dr. *Dudák* János és dr. *Mihályfi* Akos nyilvános rendes tanárokat a budapesti tudományegyetem hittani karán az V. fizetési osztályba nevezte ki.

Szigorlat. *Kolos* József nyitrai s. lelkes a keresztény szociális egyesület főtitkára jó sikerrel tette le a budapesti tudományegyetem hittani karán a szigorlatot az egyházi jog és egyháztörténelemből. A nagyszorgalmú fiatal papnak ez már a negyedik, vagyis utolsó szigorlata. — Öszinte örömmel üdvözljük.

nél. Szegény boldogult atyám szomorú történetét ismeri: a braziliai szabadságharc alkalmával foglyul esett a csatatéren s hősi halált halt az ellenfél golyójától. Végső akarata az volt, hogy hozzám juttassák a fényképet és az ékszer, melyet a búrok földjén ezelőtt 10 esztendővel ajándékkal kapott egy angol tábornoktól, akit a feketék fogságából kiszabadított. Ime, önnem adom, figyelmeztesse önt a kincs az emberi dicsőség hiú voltára, melyet családunk története is oly beszédesen bizonyít.

A gróf megindultan vette át a hölgy kezéből a kegyeletet tárgyat s megnézte. S amint tekintete fürkészőleg pihen a fényképen és az aranyórán, arcára a bámulat és meglepetés ül. A szakállas férfi a megszólalásig hű mása volt a szakállas lordnak, az óra pedig az ő órája, még nevének kezdőbetűi is rajta voltak.

A gróf zsebre vágta óráját és távozott. Másnap már a hajón ült s nagyobb sietséggel, mint aminővel valaha idejött, visszatért hazájába.

Azóta Köligeten él a hős, csendes visszavonultságban, elhagyatva az emberektől,

Kinevezések a honvédségnél. A király f. é. november 1-én kezdődő ranggal eberswaldi *Siegler* Konrád ezredes létszám felett a trencsényi 15. honvéd-gyalogezrednél vezérőrnaggyá; vinfalvi *Vincz* Sándor és ablánckürti *Ghiczy* Zoltán századosokat a nyitrai 14. honvéd-gyalogezrednél őrnagyokká nevezte ki.

Tisztelgés a pozsonyi tábla új elnökénél. A nyitrai kir. törvényszék s a törvényszékhez tartozó kir. járásbírók bírói kara október hó 29-én tisztelgett az új táblai elnökénél dr. *Nyékhegyi* Lothár kir. törvényszéki elnök vezetésével. A táblai elnök nagy szeretettel fogadta a tisztelgő bírói kart. A tisztelgés után társasbéd következett.

Szinielőadás. A nyitrai kath. legényegyesület november hó 5-én, vasárnap este fél 8 órakor szinielőadást tart. Színpadra kerül „A vén bakancsos és fia a huszár.” Szívet József 3 felvonásos népszínmű. Előadás után tánc lesz.

Esküvő. *Dénes* Károly miniszteri számtanácsos november hó 4-én délelőtt az irgalmas nővérek templomában esküdtött örök hűséget *Seeber* Lujza urleánynak, *Seeber* Vince takarékpénztári igazgató kedves leányának.

Kilépés az Országos Tanáregyesületből. Annak a támadásnak hatása alatt, melyet az Országos Középiskolai Tanáregyesület választmánya a katolikus tanárok lelkiismereti szabadsága és a katolikus hitéletnek egyik intézménye, a kongregációk ellen intézett, egyre sürűbben következnek az egyesületből való kilépések. A *zsolnai állami főreáliskola* tanárai közül kilépésüket bejelentették: *Karsay* Emil, *Malatinszky* Gyula, *Halász* Viktor és dr. *Helyes* István. Ez utóbbi az egyesület elnökéhez intézett levelében fájdalommal ad kifejezést a felett, hogy az Országos Középiskolai Tanáregyesület vezetésére irányító befolyást kezd gyakorolni az a nagyhangú és katolikus gyűlölködő tanári klikk, mely tagjai már több ízben intéztek kirohanást a katolikus tanárok és tanulók hitéletére és általában a katolikus vallási meggyőződés ellen. Felháborodással megjegyzi, hogy az Egyesület választmánya a *zsolnai állami főreáliskola* igazgatói állás betöltését és egy tanár áthelyezését szintén *valóságos szemfényvesztő módon* használta fel arra, hogy üssön egyet a katolikusokon.

Egyházi zene Radosnán. A múlt év folyamán szervezett Radosnai Egyházi Enekkar halottak napján kizárólag az új gregorián énekkel látta el a nagymisét. Előadásra került a *Vaticana Chorális Requiem*e. Az orgonakíséretet *Holló* J. Imre kántortanító, az énekkar vezetője látta el.

Kántortanító választás. Az ardánfalvai (azelőtt ardanóci) kántortanítói állásra egyhangulag *Huszárik* Károly, merőcei kántortanítót választották meg.

rokonaitól, barátaitól s élve a kis pénzecekből, melyet dicsősége verőfényes napjaiban összekuporgatott. A falu végén, kis viskóba húzta meg magát s kutyáján kívül senkit sem szenved maga körül. Vénységére megjött az esze s megszállta még az áhitat is a templomkerülő embert, aki előbb önmagát tartotta a teremtés középpontjának s fitymálva beszélt mindenről, amit gyarló eszével képtelen volt megérteni. Felkereste áldozatainak gyermekeit, órák hozszozat elszórakozott velük s már életében úgy intézkedett, hogy halála után egész vagyonát a szerencsétlenek örököljék. S megnyugvást talált cselekedetében és nyugodt lélekkel léte le alkonyodó napjait.

Sziporka.

Cigány a bíró előtt.

Elitelték a morét kemény dutyira.
— Egy évi börtönrre van elitelve — mondja a bíró — belenyugszik?
— Attól függ lesz-e benne ágy?
— Persze hogy lesz.
— Akkor belenyugszom, ha muszáj.

Az érsekújvári közzeégi kath. fő-gymnasium új épületét ma fogják felavatni fényes ünnepélyvel. Ez alkalomból Érsekújvárra érkeznek dr. *Kohl* Medárd püspök, a ki a felavatási szertartást fogja végezni, *Albrecht* János tankerületi főigazgató, dr. *Andor* György kultuszminiszteri osztálytanácsos és még sok előkelő vendég.

Kinevezés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszterium által szervezett ipari továbbképző tanfolyamot Nyitra is felállították, amelynek vezetésére *Gyulai* Mihály városi mérnök neveztetett ki.

Városi közgyűlés. Nyitra város képviselőtestülete október 31-én tartotta rendes havi közgyűlését *Tóth* Lajos polgármester elnöklése alatt.

A közgyűlés a tanács javaslatára a városi hivatalszolgáknak 60—80 korona segélyt szavazott meg.

Dr. *Berényi* Sándor, *Palásthy* Vilmos ellenzése és több képviselőtestületi tag felszólalása után határozatba ment a tanács azon javaslata is, hogy a városi gondnok részére 700 korona költséggel egy egylovas fogat szereztessék be.

Nem találkozott a közgyűlés tetszésével a Szent András-dombi 5. számú ház eladására vonatkozó javaslat. *Palásthy* Vilmos egy új háznak az építését javasolta, a hasznavehetetlen régi ház helyébe, *Juhász* Sándor pedig az új építkezés céljából a szomszéd ház megvételét indítványozta. A közgyűlés az indítványt magáévá tette.

A nyitrai izr. elemi iskola segélyének 1000 koronával való felemelésénél egy ritus kérdés labirintusában veszett el a tárgyalás komolysága. *Boxhorn* Vilmos kereskedelmi tanácsos, képv. testületi tag hálás köszönetet mondott az izr. iskola támogatásáért s egyben a jövőre is kérte a város jóindulatát. Dr. *Jellinek* Miksa részletes kimutatást kér arról, vajjon a segélyezés mindenütt megfelelő-e a lakosság számarányának, azután szóvá tette a zsidó iskola dolgait és erősen kifogásolta, hogy a zsidó iskolás fiúk hajtineset viselnek és fejükön sapkát az előadások alatt. Ezen kultúraellenes jelenségek kiküszöbölése céljából indítványozza, hogy a képviselőtestület képviseltesse magát az izr. iskolaszékben.

Jellinek támadásai nagy kavargást idéztek elő a képviselőtestület zsidó tagjai között. Dr. *Munelsz* Lajos iskolaszéki elnök védelmébe vette az iskolát. Hozzászóltak Jellinek indítványához *Kubinyi* Endre és dr. *Cserenyey* István, akik illetéktelennek mondták a képviselőtestületet arra, hogy az izr. iskolaszékben magát képviseltesse, illetőleg a zsidó iskola rituális dolgaiba beavatkozzék. A közgyűlés ezután mellőzve Jellinek indítványát, megszavazta az 1000 kor. segélyemelését.

A városi költségvetés tárgyalásánál *Boxhorn* Vilmos keveselte azt az 5000 kor. összeget, mely a 46 ezer koronát jövedelmező köveztvámából az utcák kövezésére fordítatik. A polgármester az ügyet a benyújtandó utcakövezési terv tárgyalásakor tartja rendezhetőnek.

A nyitrai ev. reformátusoknak előírányzott 1000 korona segélyt *Kubinyi* Endre nem tartja arányban állónak a ref. lakosság számával és más vallásúak segélyezésével, különösen a katolikus egyházi célokra előírányzott 543 koronával szemben. A közgyűlés ezután Jellinek indítványára az előírányzott összeget, mint *iskolasegélyt* szavazta meg.

Egyébként a város háztartásának költségelőírányzata az 1912-ik évre változatlanul fogadtatott el.

A közjövödelmek által nem fedezett összeg 158,240.94 korona, mely a pótdadókból fog fedeztetni. Ehez képest a városi pótdadó földadó után 39%, zabori házadó után 30% és a többi adónemek után 57%-ot tesz ki.

Trencsén vármegye törvényhatósági bizottsága okt. 31-én tartotta 63zi rendes közgyűlését *Szalavszky* Gyula főispán elnöklése alatt. Napirend előtt a főispán meleg szavakkal üdvözölte azon bizottsági tagokat, a kik az utóbbi időben királyi kitüntetésben részesültek, így *Petrás* Károly árvaszéki elnököt. Az alispán jelentésének tudomásulvétele után elhatározták, hogy az új kereskedelmi miniszterhez, *Beöthy* Lászlóhoz üdvözlő feliratot intézzenek. A közgyűlés jóváhagyta az 1912. évi költségelőírányzatot és megszavazták az egyes alapokra kivetendő pótdadókat. Majd jóváhagyták az egész vármegyére kiterjedő köztuti út-

rendezési programot s ennek keretében különösen a nagyfentességű Vágáthidalást a vármegye alsó határán és ezen utrendezési program végrehajtásához egymillió költségen fölvetelét határozták el a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaságtól. Elhatározták végül, hogy a vármegyei tisztviselők részére a belügyminisztertől drágasági pótlék engedélyezését kérik. A községi és körjegyzők nyugdíjába a lakbérüket is beszámítják 600 korona erejéig. Egy új vármegyei alorvosi, egy árvaszerzési nyilvántartói és több szolgáló állás szervezése után az ülés véget ért.

Tanitóegyesületi közgyűlés volt folyó év okt. 18-án Nagytapolcsányban. *Gazsó* elnök ötletekben gazdag megnyitóját után *Guzsvenitz* Vilmos c. kanonok és s. főtanfelügyelő mélyen szántó beszédben ecsetelte a kath. tanítószolgák nemes hivatását, áldozatos feladatát! Ezután *Pataki* János dr. kir. s. tanfelügyelő mondott néhány súlyos tartalmú szót a keresztény eszmék fontosságáról a tanítás terén. *Steinhöffer* Gyula dr. volt egyesületi elnök elparentálása után *Sasváry* Béla jelenti, hogy az egyesületi pénztár deficitese állapotának dr. *Janda* József vetett véget, aki az egyesület összes tartozásait kifizette. *Resko* József nagytapolcsányi ktanító a rajz fontosságáról értekezett, mindvégig lekötve az összes jelenvöltek figyelmét. Majd *Murányi* Ede, állami tanító tartott disztinívált előadást a nemi felvilágosításról. Előadását minduntalan előtörő tetszészaj kísérte. Az előadást követő éljenzés lecsillapultával dr. *Janda* József a vallásközlönyről mondott megszívlelendő szavakat. Végre a tanító szociális működéséről a gyakorlati életbe markoló, feltűnő elevenséggel értekezett *Sasváry* Béla, pereszlenyi főtanító. — A közgyűlésen megjelent *Palócz* Endre, a keresztény tanítók országos egyesületének titkára, kinek lelkes felszólalására elhatározta a közgyűlés, hogy belép a központi egyesületbe, és el lett határozva, hogy minden iskola járjoni fogja a központi egyesület szaklapját.

Kétmillió hiány egy takarékpénztárban. A nagytapolcsányi takarékpénztár, mint azt már megírtuk, beszüntette fizetéseit s a takarékpénztár vezetői ellen megindult a fenyegető eljárás, mert azzal vádolják őket, hogy a takarékpénztár az ő bűnös visszaélések következtében bukott meg. A följelentés folytán megindult nyomozás kiderítette, hogy kétmillió korona a hiány. A vizsgálóbíró *Felsenburg* Adolf vezérigazgatót őrizetbe vette. A nagytapolcsányi takarékpénztár tíz év előtt alakult, de lassankint a *Felsenburg*-család bankja lett. Ebből pénzelt a tapolcsányi szeszfinomító részvénytársaság is, amelynek vezérigazgatója *Felsenburg* Henrik, a tapolcsányi takarékpénztár igazgatójának testvére volt. A takarékpénztár kárára elkövetett visszaélések az egész környék lakosságát érzékenyen sújtották, különösen a katolikus egyházat, amelynek jótékony alapítványait a takarékpénztár kezelte. *Negyedmillió koronára* tehető a különböző alapítványok összege, amit a takarékpénztárban elhelyeztek s ez most elveszett. A nyitrai ügyészség indítványára rendelték el a nyomozást. Október 30-án délelőtt 10 órakor kiszállt Nagytapolcsányban *Fischer* Ede dr. ügyész, *Tejfalussy* Béla dr. vizsgálóbíró, *Fischer* Gyula és *Erdős* Akos törvényszéki írásszakértők. A csendőrséget már előzőleg értesítették. A vizsgáló-bizottság a csendőrök kíséretében a takarékpénztárba vonult. A vizsgálóbíró kihallgatta *Felsenburg* Adolf vezérigazgatót, a pénztárost és az igazgatót. Eleinte mindent tagadtak, de aztán ellenmondásokba keveredtek. A vezérigazgatót őrizet alá is vették. A szakértők elvégezték a tényleges leltár elkészítését. A leltár 2 millió korona hiányt mutat fel, miáltal ez a bukás a legnagyobbak közé tartozik az utóbbi években. Az őrizet alatt álló vezérigazgatót, *Felsenburg* Fülöpöt a vizsgálóbíró mult kedden Nyitrán letartóztatta. *Felsenburg* nyugodtan reggelizett egyik helybeli kávéházban, majd egy vendéglőbe ment. Utközben találkozott dr. *Fischer* Ede ügyésszel, aki a nyomozást vezeti. *Fischer* nagy meglepetéssel ismert rá *Felsenburg*-ra, fellekereste *Tejfalussy* Béla dr. vizsgálóbírót, ki telefonon hívta fel a rendőrséget, hogy *Felsenburg*-ot azonnal tartóztassa le. A rendőrség nyomban ráakadt *Felsenburg*-ra. Egy rendőr igazolásra hívta fel, majd letartóztatottnak jelentette ki. *Felsenburg* az első pillanatban nem értette a dolgot, néhány perc múlva azonban

félig elájult az ijedségtől. Az ügyészségi fogházba érve, *Felsenburg* dr. *Sztránszky* Izor ügyvédet vallotta védőjének. *Sztránszky* el is küldtek, de az ügyvéd kijelentette, hogy *Felsenburg* védelmét nem vállalja. Nyitrán az a hír terjedt el, hogy *Richter* Samu, a bukott takarékpénztár egyik igazgatója, pénzzé tette egész vagyonát és eltűnt Nyitráról.

A takarékpénztár helyiségeiben lázas munka folyik. Számolnak, írnak és az épület folyosóján tolongó emberek könnyezve szidják a lelkiismeretlen csalót, ki bandita módon rabolta el keservesen összekuporgatott garsaikat. A szegény sorsban lévő kis betéteseken kívül, kik mint hírlík 50%-át kapják vissza tőkésüknek, a nagybetétesekre még nagyobb csalódás vár, mert ezek vagy semmit, vagy 15%-ot kapnak. A kath. egyházi pénz elvesztése folytán kath. misealapítványok, szobrok, kápolnák, templomok főtartására rendelt alapoktól éri súlyos veszteség. Sőt az intézet tisztviselői is érzékenyen károsodnak, mert pl. *Paecis* István pénztáros részvényeinek elvesztésén kívül betétjét is sirathatja, *Zhorella* Gyula könyvelő pedig 10 részvényt veszített. Érdekes világot vet *Felsenburg* Adolf körmönfont csalásainak eltussolására az a körülmény is, hogy jöllehet tudatában volt a fizetési képzetlenségnek, a részvények osztalékát még a legutolsó időben, a régi években szokásos összegben küldte el a részvényeseknek. A nov. 6-ikára összehívott közgyűlés előreláthatólag viharos lefolyású lesz.

Villamos vasut Galgócon. Dr. *Szilárd* Simon galgóczi ügyvéd a napokban értekezletre hívta meg Galgóce község előljáróságának több tekintélyes tagját a kaszinóba, melynek tárgyát a létesítendő villamos vasut építési engedélyének megnyerése képezte. Az értekezlet abban állapotodott meg, hogy küldöttséget meneszt a miniszteriumba az ottani országgyűlési képviselő vezetése alatt.

Baleset egy fürdő áthelyezésénél. A városi hatóság tudvalevőleg a csinesi fürdő áthelyezésére utasította *Gisser* Gyulát, a fürdő tulajdonosát. *Gisser* e célból kibérelte a fürdő mellett elterülő és a város tulajdonát képező kertet. A fürdő eltolásával most foglalkozik néhány ember. Hétfőn a fürdő egy része tolas közben felborult és egy emberre esett, kinek ennek következtében kificamodott a lába.

Forrás kutatás Brogyánban. Alig mulik el hét, hogy hírt ne hallanánk álgyesti *Tüköry* Jenőné csodálatos adományának újabb megnyilatkozásáról. A meglepő eredménnyel járt borchori kutatások után, melyek *Kubelik*-nak újabb milliókat jelentenek, az elmúlt héten *Oldenburg* Natália heregnő brogyáni birtokán kutatott *Tüköry*-né források után. *Tüköry*-né itt két pontot jelölt ki, ahol néhány méternyi mélységben bő források fakadnak. A kijelölt pontokon a fúrás a napokban megkezdik.

Vonatösszeütközés Pöstyénben. A pöstyéni pályaudvaron szerdán délelőtt egy tehervonatot beleszaladt több teherkocsiba, melyekből éppen kirakták a megérkezett árukat. Három kocsi megrongálódott, egy vasuti alkalmazott olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy most a terneséni kórházban halállal vívódik. *Herzog* Jakab és *Kripner* fakeskedők szintén megsérültek.

Halálos baleset. Vágelyén a községi előljáróság *Krpati* János nagyszombati vállalkozóval egy új artézi medencét készített, a melyhez a vizet az artézi kútból egy két méter mély árokba elhelyezett vascsövek vezetik. Az árok az egyik helyen ásás folytán már megközelítette a két métert, a mikor az egyik oldala beomlott s az árokban dolgozó *Baluska* Elek a beomlott föld betemette. *Baluska* Elek fulladás következtében meghalt. A szerencsétlenül járt munkást felesége és két apró árvája siratja. A gondatlan építést vezető ellen a kir. ügyészség a megtorló eljárást megindította.

Vasutépítés. A nyitrai pályai vasut építési munkálatai — mint lapunknak írják — nagy arányokban indultak meg az egész vonalon. Eddig körülbelül ötszáz munkás dolgozik a földmunkálatokon. Ez azonban még csak előmunkálat, mert a tél folyamán több munkást alkalmazni nem lehet, tavasszal azonban hír szerint 3—4000 embert fog beállítani az építési vállalkozó, akik közül 2000 albán földmunkás lesz. A vasut a jövő év novemberéig feltétlenül fel fog épülni.

Az érsekújvári dohánybevaltó építésére a mult napokban tartott meg a versenytárgyalás. A munkálat a legelőnyösebb ajánlattevőknek *Adám* és *Kurzweil* építési vállalkozóknak adatott ki 58'836 koronáért.

Véres verekedés. Pöstyénből írják lapunknak, hogy f. hó 1-én éjjel véres verekedés volt az ottani *Pistyánszky*-féle vendéglőben. *Jancovics* István, *Tonka* József és *Tuchel* Pál legények megtámadták *Rácz* József csendőrtizedest és több sebet ejtettek rajta. A jómadarak az elalélt csendőrt kihurcolták a korcsmából és egy közeli pocsolyába dobták. Az eszméletlenül fekvő embert másnap reggel húzták ki a pocsolyából a járókélok és a kórházba szállították. Sebei nem életveszélyesek.

Kéménytűz. Kedden virradóra kéménytűz volt a Tabán-utcában özvegy *Krechnyák* Jánosné házában. Mosás közben annyira meggyújták a tűzhelyet, hogy a kéményben meggyújt a korom. A tűzoltók a tüzet hamarosan lokalizálták.

Baleset a vágssellyei kompnál. Október 2-án délután a tornóci uradalom bérletjének több kocsit átment a vágssellyei kompon *Vágssellyér*ől a vágvecsei partra. Az egyik kocsi a lejtős komp bejáróról oly sebességgel került a kompra, hogy a lovak nem voltak képesek megállni s ennek folytán a kocsival együtt a Vágba estek. Az egyik ló a Vágba fulladt. A kár 1000 korona. Kisebb balesetek napirenden vannak az átkelésnél. A hidépítés ügye szünetel, talán kevés áldozata van még e veszélyes átkelésnek.

Gabonaárak. A nyitrai piacon f. évi október hó 27-én tartott hetivásárról (100 kilogrammonként). Buza 23 k. 50 fill., Rozs 20 k. 40 fill., árpa 17 k. 80 fill., zab 21 k. 50 fill., tengeri 20 k. 40 fill. Burgonya sárga 10 kor., rózsza 9 kor. — Vaj I. rendű 320 kor., II. rendű 260 kor. Tojás 100 darab 9 kor. — Vágott hús kilója I. rendű 1'52 k., II. rendű 1'44 k. Borjúhús I. rendű 2'60 k., II. rendű 1'88 k. Sertéshús I. rendű 1'84 k., II. rendű 1'76 k. Birkahús I. rendű 1'36 k., II. rendű 1'28 k. Élőszűlyban 100 kilogrammonként marha I. r. 95 kor. II. r. 85 kor. Borjú I. r. 120 kor. II. r. 110 kor. Sertés I. r. 135 kor. II. r. 120 kor. Terményárak métermázsánként: őszi szalma 2 kor. 50 fill. Tavasz szalma 3 kor. 50 fillér. Széna 6—8 korona. Sarju 5—7 kor. Lucerna 6—8 korona.

Különös szórakozás. Kubinyi János nyitrai cipézmester a napokban feljelentéssel élt a rendőrségen *Baráth* Mihály és *Fabri* János cipészegedek ellen, mert *Margit* nevű kis leányát üvegdarabokkal megdobálták és homlokán veszélyesen megsebesítették. A rendőrség nevezettek ellen megindította az eljárást. Eljárás során a közönség köréből is több panasz merült fel a cipészegedek ellen, a mennyiben a cipész-üzlet előtt elhaladók közül már többeket megdobáltak kövel, bőr és üvegdarabokkal.

Dr. Couyat, a francia orvos, írja: Egy betegemnek adtam a természetes **Ferencz József**-keserűvizből, aki kitűnően meggyógyult, pedig akármilyen hashajtót használt azelőtt, nem volt hatása nála. — A valódi **Ferencz József**-keserűviz fűszerüzletekben és gyógytárakban kapható. A szétküldési-Igazgatóság Budapestben.

A bornak pincében a helye. Idb. *Gisser* Gyula nyug. főgimn. torna-tanárnak *Csermány*-hegyen termelt egy kis bora. Két hordóba töltötte és a hordókat kint hagyta a hajlék előtt. Másnap délután nagy bosszuságára mindkét hordót kiürítve találta. Valamelyik haragosa nyilván irigységből kieresztette a bort mindkét hordóból. Ebből az a tanulság, hogy a bornak pincében van a helye.

Duhajkodó bérkocsis. *Vaculik* János nyitrai bérkocsisnak meg van az a gyenge oldala, hogy a borralalókat nyomban elissza a korcsmában s torkának első szárazságára fogatát őrizetlenül hagyja az állomáson. A minap is tett. Betért egy csapszékbe, hol oly botrányosan viselkedett, hogy a korcsmáros rendőrt volt kénytelen hivatni a duhajkodó megfékezésére. A rendőrkapitány kétféle kihágás miatt is megindította az eljárást.

Továbbképző tanfolyam. A trenszéni állami felsőbb leányiskolában *háztartási és kereskedelmi irányú* tanfolyam nyílt meg, melyre eddig 27-en jelentkeztek. A tanfolyam az államnak mintegy 5000 koronájába kerül, melynek csak körülbelül a fele térül meg a tandíjakból.

Lelkészek és tanítók figyelmébe. A halottak emléknapjával egyidejűleg szívesen hívjuk fel a lelkes és tanító urak figyelmét a „Gondviselés” Országos Központi Temetkezési Segélyező Társulatra. Ezen társulat az egész ország területén szervezkedik, *mindenütt csoportokat létesít* és célja az, hogy a társulatba belépő tagok elhalálozása esetén az elhunyt hozzátartozóinak 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélyösszeget fizet. A társulat tagja lehet minden 15—50 év közötti egyén, nő és férfi egyaránt. A tagdíjak félévenként fizetendők, mely minden 100 korona után félévenként 2—3 koronát tesz ki. A társulat központja Budapest, VIII, Baross-utca 10. szám. A honnan minden részletes felvilágosítást akár egy levelezőlapon intézett kérdésre is azonnal megkapnak az érdeklődők.

Teázóknak fontos! Mindenkinnek, a ki a teafajokat ismerni akarja és a ki szívesen iszik meg egy eszébe izletes és kellemesen izgató teát, a legsajátosabb érdekében fekszik, hogy kísérletet tegyen az „U. K.” védjegyes világhírű teákkal, melyeket az United Kingdom Tea Company londoni cég, az angol királyi udvarnak, a walesi hercegnek, számtalan sok európai előkelőségnek, intézetnek és hotelnek szállítói árusítanak. Indiában és Chinában eszközölt direkt bevásárlások révén a cég abban a helyzetben van, hogy kiválóan finom Teát szállíthat. Ennek a háznak villamos berendezései Londonban, legnagyobbak e nemben egész Európában. A teafajok keverése a legnagyobb szakértelemmel történik és izlés meg zamat tekintetében a legkényesebb igényeknek is megfelelnek. Mint különlegességet ajánlja a cég a birminghami és windsori udvaroknál, úgyszintén a legmagasabb arisztokraciánál évek óta használatos: „King-dom Melange” keveréket. Nyitrán főraktáros *Csernyák István fia*, a ki kívánatra ingyen és bérmentve küld próbakóstolásra. Utalunk egyébként hirdetésünkre.

Irodalom.

Magyarország Címeres Könyve (Liber Armorum Hungariae) cím alatt hét vármegye levéltárosai, köztük *Romhányi János* Nyitrai megye levéltárosa és *Pálmay József* családtörténet író díszművet adnak ki, melyben benne lesznek legelől is Magyarország nagy címere és a vármegyék címerei. Ezek mind teljes színű (kromolitográfált) kiállításban. Ezek után következnek a főnemesi és köznemesi családi címerek, szoros ABC-sorrendben; ezek sorozatában a nemes egyházak, egyházi testületek, városok és községek címerei, mindenik a maga helyén az ABC-sorrendjében. Egy-egy füzetben, tizenhat táblázaton,

száznegyvennégy (144) címer. Így a Magyarország Címeres Könyvének I—XV. kötetében 25,000 címer (ide értve a címer-bővítés, címer-egyesítés, címer-újítás eseteit is) fog elhelyezkedni. Az I—XV. kötetben A—Z az egész magyar nobiles közönség. Minden hónapban egy-egy füzetet fogunk közreadni.

Látványos tehát, hogy Magyarország Címeres Könyve hazánk úgy élő, mint kihalt, de magát a történelmi halhatatlanságra érdemesített magyar nemes közönségnek teljes és hiteles *Almanachja is lesz!*

Teljes lesz, mert a műnek megjelenése után pótfüzetek fognak gondoskodni a címerközlés teljességéről. És hiteles is lesz, mert minden egyes címerkép alá odairják a jelzeteiket, hogy t. i. az illető nemesi címer hol és mikor kelt, hol és mikor hirdették ki és hogy az eredeti címer-levél (vagy címer-könyv) ezidőszert kinek a birtokában van, avagy másolata (az eredeti és a másolati példányoknak könnyen megtörtént elkallódása esetében pedig a családi ősi címeres pecsétlenyomat, amely után rajzoltatták a címer képét könyvük számára) melyik közlevéltárban, avagy volt hiteles helyen található és ott milyen

levéltári jelzet alatt őrzik azt, mint a maga nemében egy-egy értékes kulturái ereklyét.

Mint ilyen teljes hiteles könyv a maga nemében egyetlen nagybecsű eszköz is lesz a majd közkezen forgó Magyarország Címeres Könyve a családi nemesi címerjogok igazolásához.

Az ország nagy címerét és a vármegyék címereit egytől-egyig színezett lenyomatban fogják kiadni. Színezett hasonmásban fogja közölni könyvük a családi nemességi címerek közül is mindazokat, amelyeknek címerképei színes ábrázolatokban maradtak fenn korunkra; vagy ha nem maradtak is úgy, de fennmaradtak az egyes címerképeknek scutum-leírásai, vagy legalább is fennmaradt azoknak vonaljelzéses (sraffirozott) rajza, melynek alapján a színezett címerkép hitelesen rekonstruálható.

Előfizetési díja az első évfolyamra (1—12 füzetre) ötven korona, amely összeg 4 egyenlő és előzetesen beküldendő 12 kor. 50 fill. részletben is fizethető. (Bolti ára: 60 korona lesz.) Kivételesen az első füzet külön is megrendelhető. Ennek előfizetési ára 5 korona. Előfizetések a „*Miskolci Agrár-Bank Részvénytársaság*”-hoz küldendők.

Nyitrai Kereskedelmi és Hitelintézet.

Hirdetmény és prospektus.

A **Nyitrai Kereskedelmi és Hitelintézet** 1911. október hó 22-én tartott rendkívüli közgyűlése az intézet üzletágaiban észlelt nagy fellendülés folytán elhatározta, hogy részvénytőkét 500 drb. új 200 korona n. é. részvény kibocsátása által 300,000 koronáról **400,000 koronára** emeli fel.

Ezen új 500 drb. részvény átvételére a régi részvényesek elővételi joggal bírnak a következő feltételek mellett:

1. Az új részvények 400 korona vételárban bocsájtatnak ki, melyből 200 korona az alaptőkéhez, 200 korona pedig a bélyegilleték és költségek levonásával a tartalékalaphoz csatoltatik.
2. Minden három-három régi részvény birtokosának egy-egy új részvény átvételére van joga. Harmadrészvények nem adatnak ki.
3. Az elővételi jog **1911. október 23-tól** kezdve legkésőbb **1911. december 10-ig** gyakorolható.

Minden részvényes, aki elővételi jogát gyakorolni kívánja, köteles az ezen jog alapjául szolgáló részvényeket számjegyzék kíséretében az intézet pénztáránál lebélyegzés végett a szokásos üzleti órákban bemutatni.

4. **Azon részvényes, aki elővételi jogát a fentjelzett záróhatáridőig nem gyakorolja, ezen jogát elveszti.**

5. A részvényes által bemutatott régi részvények a következő záradékkal: „**Elővételi jog gyakoroltatott 1911-ben**” láttatnak el és a részvényeseknek visszaadatnak. Az egyidejűleg teljesített befizetésről ideiglenes elismervény adatik ki, melyen később a 2-ik részlet fizetése is elismertetik.

6. A befizetések 2 részletben teljesítendők és pedig:

I. részlet: A bemutatás napjától 1911. október 23-tól kezdve legkésőbb 1911. december 10-ig: 200 korona, mely után 5 százalékos kamatot megtérítünk a befizetés napjától 1911. december 31-ig.

II. részlet: legkésőbb 1911. december 22-ig: 200 korona, mely után szinte 5 százalékos kamatot megtérítünk a befizetés napjától 1911. december 31-ig.

A bemutatás napján azonban mindkét részlet egyszerre is befizethető.

7. Az új részvények birtokosai 1912. január 1-től kezdve az üzleti eredményben, valamint a részvényeseket megillető összes jogokban a régi részvények birtokosaival egyenlően részesednek.

8. Az új részvények 1912. február 12-től kezdve fognak az ideiglenes elismervények visszaszolgáltatása ellenében a részvényeseknek kiadatni.

161. 2—2.

Nyitra, 1911. október hó 23-án.

Az igazgatóság.

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat, cimadákat, biretumokat, mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

9. 48—52.

A VILÁG LEGJOBB TEÁI!

Az angol király szállítói.
Különlegesség: „KINGDOM-BLEND”
Az angol király kedvelt teája.

165. 1-12.

A walesi herceg szállítói.
„U.K.”-TEÁK
a legkiadóbbak és legzamatosabbak.

Főraktár: Csernyák István fia, Nyitra.

Nemes hegyi ojtvány ! csemege szőlő !

Francia fajok
édes és zamatos

5 kilós posta kosarakban

gondosan csomagolva minden posta állomásra mérsékelt áron szállítok, valamint üres szőlő kosarak nálam beszerezhetők.

Finom zabori bor

1 nagy üveg zamatos bor	45 kr.
1 „ „ Zabor gyöngye	55 „
1 „ „ Arany Góhér	55 „
1 „ „ zabori Rizling	60 „
1 „ „ Burgundi vörös	65 „

üres palackok 5 kr-ért visszavétnek.

Pécs Ede
kereskedő és szőlőbirtokos Nyitrán.
83. 27-52.

FODRÁSZÜZLET-ÁTHELYEZÉS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Nyitrán Tóth Vilmos-utca II. szám alatt lévő 10 éve fenálló jó hírnévnek örvendő s higienikusan berendezett

diszes uri- és női-fodrász-üzletemet

október 24-én Tóth Vilmos-utca 29. helyezem át.

Végzek és raktáron tartok mindennemű e szakmába vágó uri és női hajmunkákat, ugymint loknikat, hajbetétet, frizeteket, frufрукat, egész- és félparókákat, hajfonatokat minden színben; továbbá női fésülést a legújabb divat szerint, haj- és szakáll-festést, úgyszintén tyukszemvágást jutányos áron.

Veszek vágott és kifésült hajat.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogadok. — Kihullt hajból fonatokat és egyéb hajmunkákat készítek.

Vidéki megrendeléseket pontosan, a beküldött hajminta szerint, lelkiismeretesen utánvét mellett eszközölök. — A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradok kiváló tisztelettel

Gombárík István borbély, uri- és női-fodrász.

142. 8-52.

„GONDVISELÉS” ORSZÁGOS KÖZPONTI TEMETKEZÉSI SEGÉLYZŐ-TÁRSULAT

BUDAPEST VIII. BAROSS-UTCA 10. SZ.

Halálesetkor nem elég a súlyos veszteség, ami erkölcsileg éri a szegény családot, hanem még azzal a borzasztó érzéssel is küzödni kell az elhunyt hozzátartozóinak, hogy honnan vegyék a temetési költségekre szükséges pénzt, amiből a koporsó, egyházi-stóla és tisztességes eltakarítás költségeket fedezhessék. A „Gondviselés”-társulat **azonnal fizet** tagtársai elhunyt alkalmából a tagkönyvet bemutató családtagnak **temetési segélyt**, ha a megboldogult életében rendes tagja volt a társulatnak 100 koronától — 1000 koronáig terjedhető s tagdíjait félévenként rendszeresen fizette.

lparkodjék tehát mindenki e társulatnak tagja lenni !

Részletes felvilágosítások kaphatók vagy a társulat központi igazgatóságától (Budapest VIII. Baross-u. 10.) vagy a társulat **Nyitrai helyi egyesületének elnökségétől**

:: elnökségétől ::

Nyitrán a ker. szociális egyesület helyiségében.

166. 1-3.

„KOLLARIT“
bőrlemez
a jelenkor legjobb
tetőlemeze.

Egyedelárusító:
Bäck Márk és fiai
fakereskedők
Nyitra.

Állandó raktár asz-
falt, kátránylemez s
elszigetelőlemezből

63 34-39

PÉTERFALVAI PÁPIRGYÁR
OCEAN GGB.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PÁPIRKERESKEDÉSSEN

Figyelmeztetés!

Felhívjuk a n. é. közönség szives
figyelmét az intézetünknel létező

takarék biztosító

osztályra. Egy korona és csekély
pótdíj heti befizetése ellenében,
megélés esetén, a 15-ik év végén

1000 koronát

fizet ki a nyitrai népbank. Ha pedig
a befizető bármikor elhal törvényes
örökösei, vagy az általa kijelölt
kedvezményezett, 1000 koronát kap
a haláleset igazolása után 30 napon
belül. A jegyezhető legesekélyebb
befizetés hetenkint egy korona
a legnagyobb hetenkint 50 korona.
E befizetések alapján az intézet
kölesönöket is folyósít. Részletes
felvilágosítást az intézet nyújt.

Nyitrai Népbank részv.-társas.
Üzletszerzők kerestetnek!

Felhívom szives figyelmét!

45. 35-0.

Verebély Géza
nyitrai divatáruházának
új osztályaira,

ahol jutányos szabott árban,
szolid kivitelben, mindig az
utolsó divat szerint, leányka-
fiú- és nőiruhák, kosztümök,
felöltők, kabátok stb. nagy
választékban kaphatók.

A nyitrai Iparbank áru- és gép-osztálya.

Van szerencsénk a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy az inézetünk által
ujjonnan létesített **áru- és gép-osztály** mintaraktárát folyó hó 15-én
(előbb: felső Guttman sörösarnok) megnyitottuk. a Bottyán-utcával szemben

Ezen osztálynak létesítésével nemcsak vármegyénk gazdaközönségének velünk
hasznos szolgálatot tenni, hanem a hazai ipar gyakorlati pártolásának nagy nemzeti
gondolatát is előbbre vinni óhajtjuk.

A modern gazdasági gépek és eszközök iránt napról-napra fokozódó kíváncsiak,
valamint a velünk összeköttetésben álló gazdaközönségnek azon óhaja, hogy összes
mezőgazdasági gépszükségletük általunk nyerjen kielégítést, arra készítettük bennünket,
hogy a legelső versenyképes hazai gépgyárakkal lépünk összeköttetésbe.

Géposztályunk a világ piacán első helyen álló

M. Kir. Államvasutak Gépgyárának gyártmányait hozza forgalomba.

Az említett gyár készítményei a tökéletesség legmagasabb fokán állanak és álta-
lánosan ismeretes, hogy azok a külföld hasonló gyártmányaival a versenyt minden
tekintetben kiálják.

A gondos kivitelért és a gyártmányok megfelelő működéséért teljes szavatosságot
vállalunk; géprészek, melyek egy éven belül anyaghiba folytán eltörnek, díjtalanul
ujjakkal lesznek kicserélve. Az általunk szállított gépeknek javítását szintén elvállaljuk.
A gépeket a legelőnyösebb árak és a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett áll
módunkban szállítani.

Megvagyunk róla győződve, hogy a t. gazdaközönség ezen, áldozatokkal járó
törekvésünket méltatva, állandó megrendeléseivel elősegíteni fogja hazánk gyáriparának
fellendülését.

Kelt: Nyitra, 1911. évi május hó 16-án.

98. 25-26.

Nyitrai Iparbank.

Kitüntette az Orsz. Iparegyesület nagy ezüst érmével és dicsérfő oklevelével 1903.

SULGÁN ANDRÁS DIVATCIPÉSZ ÉS
BÖRKERESKEDŐ

00000 NYITRÁN, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 7. SZÁM. 00000

Telefon szám: 144.

158. 3-0.

Telefon szám: 144.

A nagyérdemű közönség figyelmét bátor vagyok felhívni az üzle-
temben kiállított saját készítésű, elsőrendű cipő gyártmányaimra.
Dacára a most mindenütt uralkodó drágaságnak, nagyban végzett
bevásárlásaim folytán abban a helyzetben vagyok, hogy elsőrendű

férfi divat cipőket 14 kor.-tól 18 koronáig
női divat cipőket 12 kor.-tól 18 koronáig

szállíthatok. — A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel **Sulgán András** divatcipész, bórkereskedő.